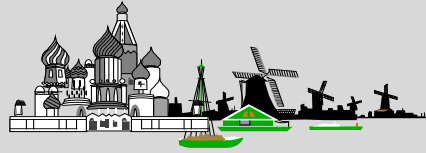

DEMMA Foundation

Drenthe Exchange Mytisch Medical Agency Nederland

www.demma.nl

sinds 1991

JAARVERSLAG 2023

Inleiding

Het jaar 2023 is voor DEMMA een jaar geweest van afschuw over het verloop van de inmiddels 2 jaar gevoerde oorlog tussen Rusland (RU) en Oekraïne (UA). Dientengevolge ook van een herbezinning op de rol van DEMMA. Gezien de geopolitieke situatie is effectieve inhoudelijke communicatie niet mogelijk gebleken. Gesprekken met onze partners in Mytishchi zijn moeten nietszeggend zijn vanwege de veiligheidsrisico's aan Russische kant. Dit heeft geleid tot een de facto beëindiging van de tot nu toe zo goede samenwerking hetgeen ons uiteraard erg spijt. Daar wij voor de voorzienbare toekomst geen verbetering zien, heeft DEMMA besloten het over een andere boeg te gooien en te peilen of samenwerking met Oekraïense collegae tot de mogelijkheden behoort. Daarnaast is het 1,5-zorgproject inmiddels een vast onderdeel (zie ook de in dit jaarverslag opgenomen notitie). Dit ankerpunt kan separaat van RU gecontinueerd worden waarbij het gunstig lijkt dat het ons zo goed bekende, op RU geënte, Poliklinika-systeem óók in Oekraïne van toepassing is. Een en ander heeft mede tot gevolg dat een aantal vaste elementen van het jaarverslag, zoals de samenstelling van het DEMMA-M bestuur in RU en de samenstelling van het comité van aanbeveling, herijking behoeft. Wij hopen in 2024 deze heroriëntatie verder inhoud te geven en DEMMA in de nieuwe situatie opnieuw tot bloei te brengen.

Jan Burggraaff, voorzitter

Bestuursleden stichting DEMMA

J.M. Burggraaff, (Jan) gynaecoloog n.p.,
Emmen – voorzitter (1)

Dr. P.S.J.Z. Mulkens, (Paul) KNO-arts n.p.,
Assen – secretaris (2)

R.J. Hissink MD, (Rutger) vaatchirurg,
Emmen – penningmeester (3)

Dr. M.J. Pelinck, (Marie-José), gynaecoloog,
Norg- lid (4)

E.J. Lutgert LLM, (Ernst) business consultant,
Assen – tevens representant van het CvA (5)

A. Schuiling-Morgatcheva, (Alyona)
muziklerares/concertpianist en expert Ru.
cultuur & communicatie- Emmen (6)

K. Grevers, (Karen), apotheker Meppen–lid -
(7)

van L-R staande: 3, 4, 5, 7; zittende: 6, 1, 2

Erelid (niet op de foto):

C.P. Tuinman, (Kees) - voormalig bedrijfsarts Shell, Voorschoten

DEMMA–M (Mytisch) bestuursleden en collegae

Een kanttekening. Gezien de geopolitieke situatie is effectieve inhoudelijke communicatie niet goed meer mogelijk gebleken. Open communicatie dreigt ook te veel veiligheidsrisico's in te houden aan Russische zijde. Om die reden werd dan ook door de stichting DEMMA uiterste terughoudendheid in acht genomen. Wat ook meespeelt is dat vanwege het genoemde communicatieprobleem deze lijst van namen al lange tijd door onze Russische partners niet meer werd geactualiseerd. Daarom voelt het niet meer goed om deze traditionele lijst van namen als vast onderdeel te publiceren in een jaarverslag. We gaan er vanuit dat het dit jaar voor het laatst zal zijn. Hoe spijtig ook.

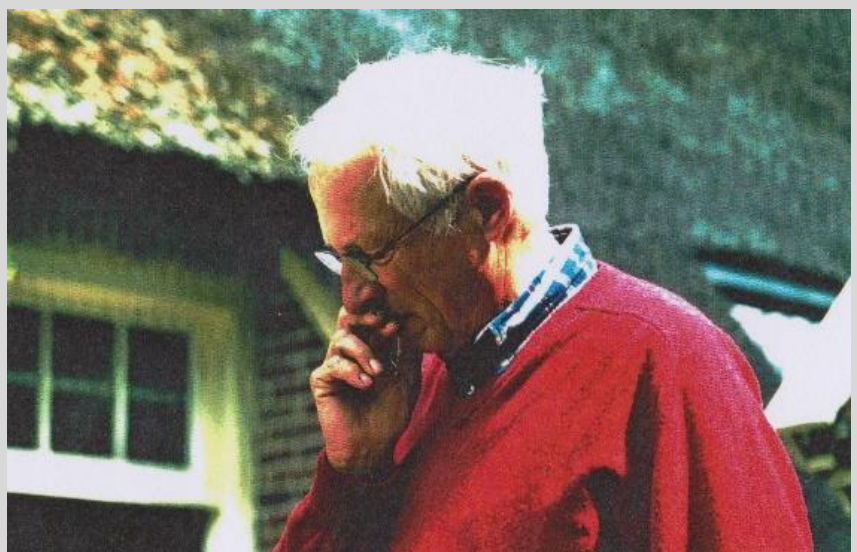
Valery Yanin MD, PhD– directeur Alexandrov ziekenhuis en vast aanspreekpunt
Jekaterina Suslova, onderdirecteur Mytisch hospitaal (inclusief *poliklinika*'s)
Vladimir Chvorov MD PhD, uroloog Mytisch Hospitaal
Natalya Lapina Sc PhD, moleculair bioloog – directielid *poliklinika* “Avicenna” te Mytisch
Ludmilla Saarkoppel, professor neurologie - vroegere chefarts Erismani Instituut Mytisch
Alexander Lebedev MD, cardioloog Mytisch Hospitaal
Andrey Melentev MD, cardioloog Erismani Instituut Mytisch

Comité van Aanbeveling (alfabetische volgorde)

Dhr. Gilles **Beschoor Plug**, Zijner Majesteits ambassadeur in Moscow
Dhr. Jelle **Brandt Corstius**, Nederlandse publicist en Rusland correspondent
Mevr. Jetta **Klijnsma**, Commissaris van de Koning in de Provincie van Drenthe
Dhr. Karel **Loohuis**, burgemeester van Hoogeveen
Dhr. Ernst **Lutgert LL.M.**, business developer in S.E. Asia Pacific regions (Drenthe)
Dhr. Marco **Out Msc**, burgemeester van Assen, hoofdstad van Drenthe
Dhr. Derk **Sauer**, oud-CEO van de voormalige *Independent Media* – “The Moscow Times”

In memoriam Gottlieb Nelck

Gottlieb Nelck was DEMMA-bestuurslid van 1994 tot 2009. Als collega (kinderarts) bleek hij een zeer gemotiveerd bestuurslid. Was tijdens bestuursvergadering altijd prominent aanwezig soms ook als gastheer in zijn mooie boerderij. Zijn grootste wapenfeit werd al in de beginjaren van DEMMA gemunt door met een verblijf van twee (!) maanden in 1995 samen met Guus de Groot (zie DEMMA annual report 2021) te pionieren in een RU dat nog geen afscheid had genomen van zijn Sovjet-cultuur. Dat was afzien. Daarna was

Gottlieb uiterst actief in de kerncommissie HLS (Healthy Life Style) waar adviserend geprobeerd werd -niet

altijd met succes- onze know how op dit gebied over te brengen. Op DEMMA heeft hij nadrukkelijk zijn stempel gezet waar met dankbaarheid op kan worden teruggekeken. De stichting is verdrietig dat hij er niet meer is. PM

AFVAART

Aan het roer dien avond stond het hart
en scheepte maan en bossen bij zich in
en zeilend over spiegeling
van al wat het geleden had
voer het met wind en schemering
om boeg en tuig voorbij de laatste stad.

Gerrit Achterberg

Bijna drie jaar na zijn oudste zoon is overleden

Gottlieb Friedrich Nelck

Amsterdam 4 maart 1936 – Assen 2 maart 2023
Zoon van ds. W.H.A. Nelck en W.E. Nelck-Schreiber
Geliefde van Fransje da Silva Rosa sinds 1 mei 1957

oud-kinderarts Wilhelmina Ziekenhuis Assen
enthousiast zeezeiler

Loon, Fransje

Eelde, Willem† en Anne Marie
Laura
Julianne
Mark

Hulshorst, Michaël en Irma
Charlotte en Arjan, Abel
David
Tobias

Groningen, Job en Hugh

De crematie heeft op 10.3.2023 in de gezinskring plaatsgevonden

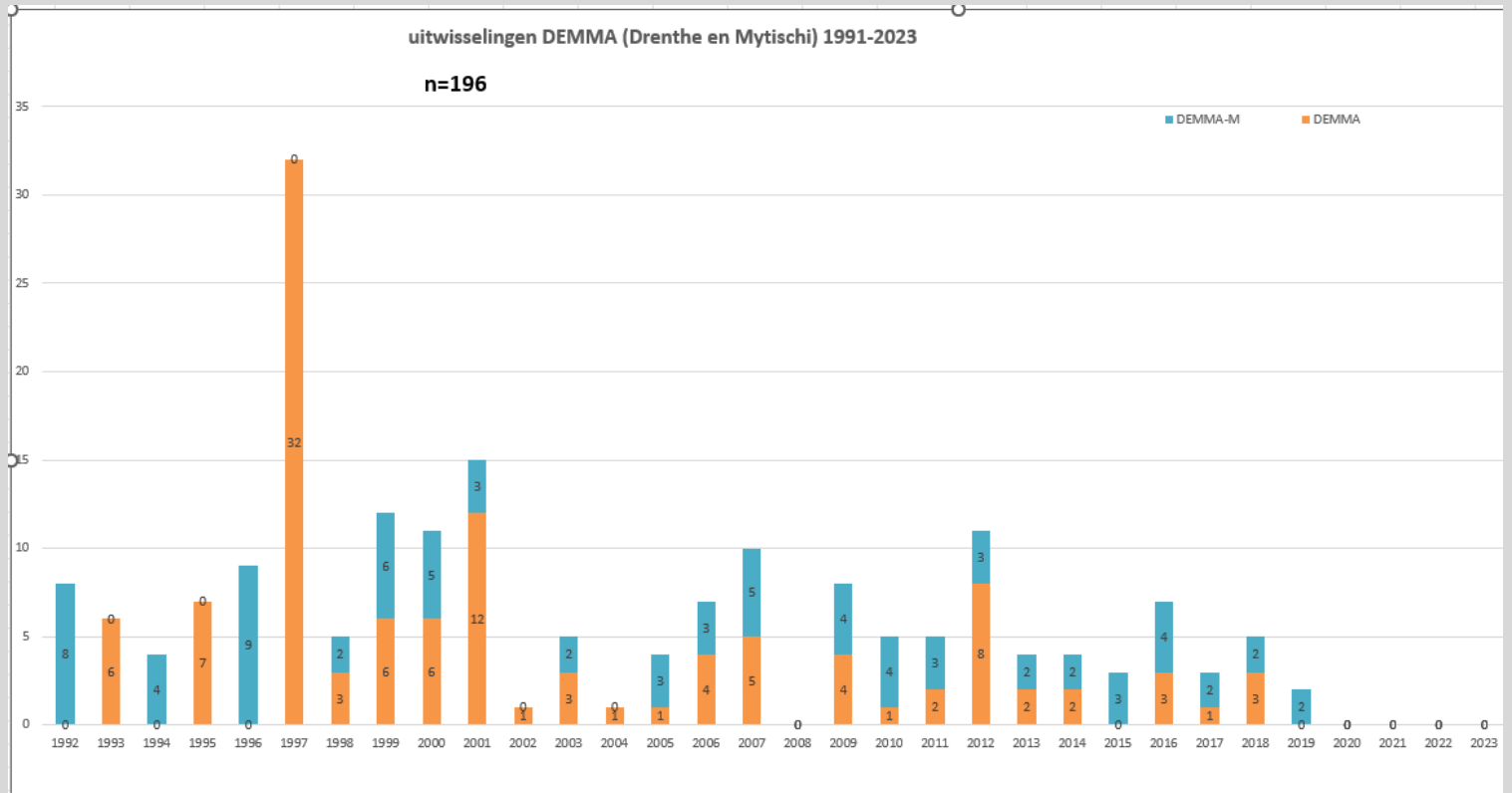
Van harte dank aan de medewerkers van 'De Wijde Blik'
(afd. de Plataan en de Beuk) te Assen voor hun warme zorg.

Correspondentieadres: Markeweg 8, 9409 TH Loon

OVERZICHT van 2023 ACTIVITEITEN:

- **Uitwisselingstak aanhoudend inactief in 2023 (zie ook de statistische gegevens hieronder)**
- **Wel continuering van de promotie van het 1.5-zorgproject**
- **Het in februari afleggen van een werkbezoek aan Sûnenz, een interessant 1.5-zorginitiatief van een coöperatie van huisartsen in Drachten**
- **Het in november uitgeven van een publicatie in het kader van de promotie van het 1.5-zorgproject**

Statistische gegevens van DEMMA-uitwisselingen sinds 1991 (n=196)

Bestuursvergaderingen in 2023

Er werd in 2023 driemaal vergaderd op 12/1, 20/4 en 22/11 (foto).

Een werkbezoek 8 februari 2023

De uitwerking van 1.5-zorg in Drachten.

Over Sûnenz

Sûnenz komt van het Friese woord sûnens en heeft twee betekenissen: Gezondheid en Proost (op uw gezondheid). Door de letter 's' om te draaien, klinkt het nog steeds als sûnens. Maar de 'enz' geeft de veelzijdigheid en diversiteit van het totale aanbod aan. Sûnenz ondersteunt ouderen bij het behouden van een actieve leefstijl en het zo goed mogelijk thuis wonen. Ook ondersteunt Sûnenz huisartsen bij diagnostiek en behouden van hun behandeling aan oudere patiënten.

Conclusie. Sûnenz zorg kan inderdaad gezien worden als een vorm van 1.5-zorg. Vergeleken met de 1.5-zorg van het model *Poliklinika* valt wel een extreem verschil in schaalgrootte op, zowel kwalitatief als kwantitatief. Concluderende staat het dus duidelijk in de schaduw van het beproefde systeem van het bij DEMMA zo goed bekende model van de *Poliklinika*. Maar dit initiatief van de huisartsen zou wel een aanzet kunnen zijn voor institutionalisering van 1.5-zorg in NL.

PM-Assen 19 april 2023

Voor het volledige verslag ga naar de website DEMMA (pagina "reports")

Voortgang van het overleg met de Provincie over het 1.5-zorgmodel.

In 2023 waren helaas geen overlegmomenten.

provincie
Drenthe

Promotie van het 1.5-zorgmodel (type poliklinika).

Een notitie. “Help de dokter verzuip”

Samenvatting. De kwaliteit van de eerste lijn (de huisartsengeneeskunde) als onderdeel van de Nederlandse gezondheidszorg verslechtert zienderogen. Het lijkt dat de oorzaak is gelegen in een verstarde infrastructuur waarbij een moeizame afstemming op de tweede lijn (medisch specialistische ziekenhuisgeneeskunde). Het systeem van Primary Health Care, zoals dat in Rusland/Oekraïne wordt toegepast, zou een mogelijke oplossing (in ieder geval inspiratie) kunnen bieden. In deze presentatie zullen de resultaten van dertig jaar analyserend onderzoek door DEMMA naar de upgradende elementen van dit systeem worden besproken.

Het verhaal over “Help de dokter verzuip” is zowel medisch inhoudelijk als ook organisatorisch bedoeld en

betreft specifiek de zogenaamde eerste lijn (1^e-lijn) binnen het stelsel van onze gezondheidszorg. De huisartsengeneeskunde dus. Het zal bijna niemand ontgaan zijn dat het slecht gaat met de huisarts in NL. Die dreigt namelijk te verzuipen. In ieder geval wordt het zo beleefd in de 1^e-lijn. Dit gegeven heeft onder meer te maken met de wurgende macht van de zorgverzekeraars maar ook met de groeiende machtsfactor van de claimende consument-patiënt.

Malieveld Den Haag, 1 juli 2022

Voor het volledige verslag ga naar de website DEMMA (pagina “reports”)

Fondsenwerving

In 2023 ontving DEMMA geen enkele ondersteuning meer via fondsenwerving. Uiteraard wordt dit ontbreken van inkomsten met het oog op toekomstbestendigheid als uiterst zorgelijk beschouwd.

Huisarts en media

Financieel jaarverslag.

Na goedkeuring door de kascommissie werd het verslag door de vergadering overgenomen en aanvaard. Dit jaar opnieuw minder kosten als gevolg van het ontbreken van uitwisselingen. De website domineert opnieuw als kostenpost. Helaas blijkt nu ook onze laatste bron van inkomsten namelijk via sponsoring te zijn weggevallen. Het reservefonds dreigt als gevolg daarvan nu volledig te gaan opdrogen.

DEMMA en toekomstbestendigheid

Gezien de nauwe relatie in het verleden met RU is dit sinds 24 februari 2022 een zeer precair onderwerp geworden. Door de vorig jaar begonnen oorlog (hoelang nog?) is die verbondenheid figuurlijk bruut aan flarden geschoten. Om in klinische termen te spreken: acute pathologie is nu geleidelijk overgegaan in een nare chronische ziekte. Hoe dan ook, acuut of chronisch, professionele contacten met Russische collega's blijken als activiteiten verder praktisch onmogelijk. De uitwisselingstak van DEMMA, met de activiteiten zoals vele jaren succesvol plaatsvonden, moest op non-actief worden gezet. Dat ligt gelukkig anders met de andere peiler: het 1.5-zorgproject. Die kan probleemloos gecontinueerd worden omdat de daarmee gerelateerde activiteiten zich op "eigen terrein" afspelen. DEMMA zal dus door blijven gaan met de promotie van dit onderdeel omdat dit Primary Health Care (PHC) model, zoals dat door DEMMA tientallen jaren bestudeerd kon worden, voor Nederlands gebruik een toegevoegde waarde lijkt te hebben. Zie hiervoor ook het 2022 jaarverslag. In dit opzicht pleit DEMMA dan ook sterk voor een herdefiniëring in ons land van de 1^e lijn: de huisartsenzorg. De rigide scheiding tussen 1^e en 2^e lijn lijkt in meerdere opzichten niet goed meer te werken. Medische zorgverleners in dit segment kunnen nog maar moeilijk gerekruteerd worden of - erger nog- gooien er het bijltje bij neer. Organisatorisch beleidsmatig werd door DEMMA in dit verslagjaar besloten om de koers te gaan verleggen. Geen oriëntatie meer op RU maar op UA. Waarom UA? Voornaamste reden: in UA kent men dezelfde PHC, als door DEMMA, zoals al eerder genoemd, uitvoerig werd bestudeerd. Handig als Nederlandse beleidsmakers dit systeem onder begeleiding van DEMMA gedemonstreerd willen zien. Bovendien kan geprobeerd worden om de uitwisselingstak te reanimeren door uitwisselingsactiviteiten te starten met collega's uit UA. Zou ook bijdragend kunnen zijn -post bellum- bij de wederopbouwprojecten in dit zo beschadigde land. Twee vliegen in een klap? Dit jaar werd een begin gemaakt met het leggen van contacten. Het ministerie van Volksgezondheid in Kiev werd aangeschreven en ook werd getracht om in contact te komen met (para)medici onder lokaal opgevangen vluchtelingen in UA. Als lid van ons Comité van Aanbeveling heeft de heer Marco Out, burgemeester van Assen, aangeboden hierin een bemiddelende rol te spelen. Tot zover deze toekomstmuziek. Terug naar het heden en dan moet geconstateerd worden dat het niet goed gaat met DEMMA. Althans financieel. De bodem van de schatkist wordt zichtbaar waarbij nu ook het laatste sprankje fondsenwerving is gesmoord. De op RU gerichte historische achtergrond van DEMMA werkt natuurlijk niet uitnodigend. Toch moet die financiële support gaan komen want de stichting moet natuurlijk aan haar (overigens niet kostbare) verplichtingen kunnen voldoen zodat ook al het pro deo vrijwilligerswerk kan blijven doorgaan. Ten slotte: DEMMA blijft als stichting een optimistische kijk houden op haar toekomst en ziet het jaar 2024 met vertrouwen tegemoet.

Referenties:

- Verslagen van DEMMA bestuursvergaderingen 2023
- Financieel jaarverslag 2023

Eindredactie: PM, secretaris